

Sygn. akt III KK 569/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Marta Brylińska

w sprawie **W. B.**

w przedmiocie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 23 stycznia 2020 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w G.

z dnia 11 marca 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla pkt I zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazuje
sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G. .**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 11 marca 2019 r., sygn. II K (...), Sąd Rejonowy w G. , na podstawie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 85a k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 91 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., połączył orzeczone prawomocnie i podlegające wykonaniu kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w G. z dnia 27 stycznia 2014 r.,

sygn. akt XI K (...), w wysokości roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, Sądu Rejonowego wG. z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II K (...), w wysokości roku pozbawienia wolności, Sądu Rejonowego w G. z dnia 14 kwietnia 2016 r., sygn. akt XI K (...), w wysokości roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności i wymierzył skazanemu W. B. karę łączną 3 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Równocześnie, w oparciu o przepis art. 576 § 1 k.p.k., pozostawił do odrębnego wykonania pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach objętych wyrokiem łącznym (pkt II wyroku), na podstawie art. 572 k.p.k., umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie wyroków opisanych w punktach od 1 do 6 oraz 10 i komparycji wyroku, wobec braku podstaw do objęcia wyrokiem łącznym (pkt III wyroku). Nadto, zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym opłaty (pkt IV wyroku).

Orzeczenie to nie było zaskarżone przez żadną ze stron postępowania i uprawomocniło się z dniem 19 marca 2019 r.

Kasację od powołanego wyżej wyroku łącznego, na korzyść skazanego, wniósł – na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. – w dniu 30 października 2019 r. Prokurator Generalny. Zaskarżył on orzeczenie Sądu Rejonowego w G. w części dotyczącej kary łącznej pozbawienia wolności określonej w pkt. I zarzucając: „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego - art. 85 § 2 k.k., polegające na orzeczeniu wobec skazanego W. B. w wyroku łącznym kary łącznej pozbawienia wolności, obejmującej wymierzoną wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie II K (...), karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lata, pomimo tego, że w chwili orzekania wyrokiem łącznym upłynął wskazany w art. 75 § 4 k.k. okres próby na jaki warunkowo zawieszono wykonanie tej kary i dalsze 6 miesięcy, a tym samym kara ta, jako kara niepodlegająca wykonaniu, nie mogła być objęta węzłem kary łącznej”.

W oparciu o ten zarzut wniósł o uchylenie wyroku łącznego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G. .

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona w niniejszej sprawie na korzyść skazanego W. B. jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu bez udziału stron w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodzić należy się ze skarżącym, że orzekając w pkt I wyroku łącznego o objęciu węzłem kary łącznej pozbawienia wolności kar jednostkowych wymierzonych w sprawach Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt XI K (...) i XI K (...) oraz Sądu Rejonowego w G. o sygn. akt II K (...) sąd *meriti* dopuścił się rażącego naruszenia art. 85 § 2 k.k. Przepis ten przewiduje, że podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu (podkreślenie SN) w całości lub w części kary lub kary łączne. Oczywiście w związku z tym jest, że określony w powołanym przepisie warunek łączenia kar „podlegających wykonaniu” odnosi się do takich kar, w stosunku do których nie została zakończona procedura ich wykonywania lub nie zaktualizowała się inna niż zakończenie tej procedury przesłanka wyłączająca możliwość wykonania takiej kary. Z kolei zgodnie z przepisem art. 75 § 4 k.k. zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania nie może nastąpić później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. W związku z tym upływ, przy tego rodzaju karze, okresu próby i dalszych 6 miesięcy od jej zakończenia przesądza o statusie tej kary jako niepodlegającej wykonaniu i to niezależnie od tego, czy skazanie na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania uległo zatarciu czy też nie (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2017 r., III KK 72/17 i z dnia 10 kwietnia 2018 r., III KK 99/18), co w konsekwencji uniemożliwia objęcie węzłem kary łącznej tak ukształtowanej kary, jako nie spełniającej wynikającego z art. 85 § 2 k.k. warunku kary „podlegającej wykonaniu”.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że wskazana wyżej przesłanka umożliwiająca orzeczenie kary łącznej nie występowała w odniesieniu do kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania wymierzonej W. B. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 19 grudnia 2013 r., sygn. akt II K (...). Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 4 lutego 2014 r. w związku z czym zarządzenie wykonania kary pozbawienia wolności w oparciu o przesłanki z art. 75 § 1-3 k.k. było możliwe do dnia 4 sierpnia 2017 r.

Wprawdzie postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2017 roku, sygn. akt XI Ko (...) (Wzaw (...)), w oparciu o przepis art. 75 § 2 k.k. w zw. z art. 75 § 4 k.k., Sąd Rejonowy w G. zarządził wykonanie kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wobec W. B. wyżej opisanym wyrokiem, a podstawą takiego zarządzenia wykonania kary było ustalenie, iż skazany w okresie próby rażąco narusza porządek prawny nie przejawiając woli wywiązania się z nałożonych obowiązków i ciężarów, mimo realnej możliwości ich wykonania (k. 66-68 akt wykonawczych sprawy II K (...)), wszelako w uwzględnieniu wniosku skazanego z dnia 3 sierpnia 2017 r., tenże Sąd postanowieniem z dnia 10 października 2017 r., sygn. akt XI Ko (...) (Wp (...)), na podstawie art. 24 § 1 i 2 k.k.w., uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 5 kwietnia 2017 r. w sprawie XI Ko (...) w przedmiocie zarządzenia wykonania kary roku pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w G. z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie II K (...) (k. 109 - 111 akt postępowania wykonawczego w sprawie II K (...)).

W tym stanie rzeczy w dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w G. zaskarżonym wyrokiem łącznym w dniu 11 marca 2019 r. objęta karą łączną – orzeczoną w pkt I tego wyroku – kara roku pozbawienia wolności wymierzona w sprawie II K (...) tego Sądu nie mogła być już, z uwagi na upływ terminu określonego w art. 75 § 4 k.k., wykonana. Wprawdzie w tym czasie Sąd Rejonowy dysponował kartą karną, w której odnotowano wyłącznie fakt zarządzenia warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2017 r. (k. 40), a brak tam wzmianki o jego następczym uchyleniu, wszelako stwierdzona wyżej zaszłość ma charakter obiektywny wynikający z akt wykonawczych w tej sprawie i nie ma znaczenia dla oczywistego zaistnienia w takim wypadku uchybienia regulacji art. 85 § 2 k.k.

Stwierdzone rażące naruszenie prawa materialnego miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Słusznie autor kasacji zauważył, że górna granica kary łącznej wynikająca z wyroków podlegających połączeniu, a więc zapadłych w sprawach XI K (...) i XI K (...), stanowiąca sumę kar jednostkowych wynosiłaby 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy objęcie węzłem kary łącznej kary roku pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie o sygn. II K (...) spowodowało ukształtowanie kary łącznej na poziomie granicę tę przekraczającym,

bo w rozmiarze 3 lat i 4 miesięcy.

Powyższe implikowało uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w zaskarżonej części (pkt I) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi *meriti*.

Procedując powtórnie Sąd ten ukształtuje wymiar kary łącznej w zgodzie z wymogami prawa materialnego, przy uwzględnieniu aktualnego stanu sprawy nie zapominając, że kasacja Prokuratora Generalnego została wniesiona na korzyść skazanego.

W uwzględnieniu przedstawionych wyżej rozważań orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.